

TAŞERON İŞÇİLERİ İÇİN BÜYÜK TEHLİKE

Aydınlık Gazetesi, 13 Mayıs 2014

Yıldırım Koç

Taşeron işçileri haklarını yavaş yavaş da olsa öğreniyorlar; bu hakları alabilmek amacıyla örgütlü mücadeleye giriyorlar ve yargı yoluna başvuruyorlar.

Dünkü yazımda da belirttiğim gibi, Karayolları Gn.Md. işyerlerindeki bir taşeron işçisinin yargı yoluyla elde ettiği alacak miktarı 72,8 bin liradır.

Hükümet ve sermayedar sınıf, taşeron işçiliğinin başlarına nasıl büyük bir bela açmakta olduğunun farkındadır. Bu nedenle, taşeron işçilerinin bugünkü önemli haklarını tümüyle ortadan kaldıracak bir düzenleme gündemdedir.

İşçi Kiralama

Bizim çalışma mevzuatımızda bir işi üç biçimde yaptırabilirsiniz.

Bir yöntem, işletmenin, bir işi, kendi kadrolu işçileriyle yaptırmasıdır.

İkinci yöntem, işin yapılmasının bir başka işverene ihale edilmesidir. Bir iş ihale edilirse, asıl işverenin ancak denetim ve gözetim yetkisi vardır. Asıl işveren eğer işin yapılması sürecine müdahale ederse, Yargıtay kararlarına göre, iş yapılması ihalesi değil, işçi temini ihalesi yapılmıştır. Bu uygulama yasaktır.

Üçüncü yöntem, işçi kiralamaktır. Şirketlerin birbirine işçi kiralaması olanaklıdır (4857/7); ancak tek işi işçi kiralamak olan özel istihdam bürolarının kurulması yasaktır. Tek işi işçi kiralamak olan özel istihdam büroları kurulabilse, işverenler taşeron işçiliğinden kiralık işçiliğe geçecekler ve taşeron işçilerinin bugün varolan önemli hakları tümüyle ortadan kalkacaktır. İşçi simsarlığı, işçi pazarlamacılığı gündemdedir.

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu'nun en önemli taleplerinden biri, özel istihdam bürolarına işçi kiralama yetkisinin verilmesidir. Hükümetin Ulusal İstihdam Stratejisi'nde de bu amaç ifade edilmektedir.

İşçi simsarlığı aracılığıyla işçi kiralınması, ABD'de ve Avrupa Birliği'nin bazı ülkelerinde son on yıllarda artarak uygulanmaktadır. Yapılan bir araştırmanın sonuçlarına göre, ABD'de işgücünün yaklaşık yüzde 2,3'lük bir bölümü (günde yaklaşık 3 milyon kişi), işçi simsarı özel istihdam büroları aracılığıyla kiralınmaktadır. Avrupa Birliği'nin bazı ülkelerinde de kiralık işçilikte benzer bir orandan söz edilebilir. Buna karşılık Japonya'da bu uygulama yenidir. Ayrıca, işçi kiralama yalnızca ulusal düzeyde sürdürülen bir uygulama değildir. İsviçre merkezli Adecco, ABD merkezli Manpower, Hollanda merkezli Vedior ve Randstad şirketleri, uluslararası düzeyde etkinlik gösteren işçi simsarı özel istihdam bürolarıdır.

İşçi Simsarlığı

Türkiye'ye işçi simsarlığını getiren 5920 sayılı Yasa, TBMM'de 26 Haziran 2009 günü kabul edildi. 5920 sayılı "İş Kanunu, İşsizlik Sigortası Kanunu ve Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un 1. maddesi, 4857 sayılı İş Kanununun kiralık işçilikle ilgili 7. maddesine bir ekleme yaparak, işçi simsarlığı, özel istihdam büroları aracılığıyla iş kiralınması düzenlemesini getirdi. Ancak Cumhurbaşkanlığı 9 Temmuz 2009 tarihinde 5920 sayılı Kanunun 1. maddesini bir kez daha görüşülmesi talebiyle TBMM Başkanlığı'na geri gönderdi.

Bu konu 18.1.2010 tarihinde R.T.Erdoğan'ın imzasıyla TBMM Başkanlığı'na sunulan "Amme Alacaklarının Tahsil usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"nda yeniden gündeme geldi.

Tasarının 8. maddesi, özel istihdam bürolarına işçi kiralama yetkisi veriyordu.

Bu konunun yeniden kamuoyunun ve TBMM'nin gündemine geldiği günlerde Tekel işçilerinin Ankara eylemi sürüyordu. Bu yükselen eylemlilik dalgası, tasarıdaki bu düzenlemenin TBMM sürecinde çıkarılmasını sağladı. İlgili tasarı 28.1.2010 gün ve 5951 sayılı Kanun olarak kabul edildiğinde, bu düzenleme yoktu.

Bu konu yeniden gündemdedir.

Özel istihdam bürolarına işçi kiralama yetkisi verilirse, taşeron işçilerinin mevcut hakları fiilen kullanılamaz hale getirilecektir.

Uyarması bizden.